7/4294 -3-

396

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : B.13.APK.0.11.00.00/ 320-1520
KONU : Yazılı Soru Önergesi

12 HAZİRAN 2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 30.05.2001 tarih ve 10704 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda yer alan İstanbul Milletvekili Bülent AKARCALI'nın 7/4294-10492 Esas No'lu yazılı soru önergesi SSK Başkanlığı ve İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünce incelenmiştir.

Avrupa ülkeleri ve Türkiye'de meydana gelen iş kazaları sonucunda ortaya çıkan ölüm oranları Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 2000 yılı istatistik (Tablo 1); SSK 2000 yılı iş kazaları ile ilgili istatistiki (Tablo 2) değerlerine göre;

Avrupa Ülkeleri arasında Türkiye iş kazaları sonucu ortaya çıkan en yüksek ölüm oranına sahip ülkedir. Ancak; iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılan çalışmaların sonucu olarak 1990 yılında 43,5 olan ölüm oranı, 1998 yılında 22,5'e düşerek yarı yarıya bir azalma sağlanmıştır.

Kurum kapsamındaki sigortalılarla ilgili olarak derlenen istatistiki verilere göre 2000 yılında 74.847 iş kazası, 2238 iş kazası sonucu sürekli iş göremezlik durumu ve 1025 iş kazası sonucu ölüm meydana gelmiştir.

İş kazalarının sona erdirilmesi veya en aza düşürülmesi konusunda Bakanlığımız; iş sağlığı ve güvenliği alanındaki görevlerini, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü ile İş Teftiş Kurulu Başkanlığı birimleri aracılığı ile yerine getirmektedir. Sosyal Güvenlik Reformu ve yeniden yapılanma çalışmaları kapsamında, 24.08.2000 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan 618 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile İşçi Sağlığı Daire Başkanlığı yerine İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü kurulmuş ve çalışma hayatının denetimi dışında kalan çok çeşitli ve kapsamlı görevlerin yerine getirilmesi bu Genel Müdürlüğe verilmiştir. Böylece iş sağlığı ve güvenliği birimi, modern çağın gereksinimlerine ve dinamizmine uyum sağlayacak bir yapıya kavuşturulmuştur.

İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünün görevleri arasında, İş Kanunu kapsamı dışında bulunsalar dahi, mesleki eğitim görenler, rehabilite edilenler, özel risk grupları ve kamu hizmetlerinde çalışanlar da dahil olmak üzere, tüm çalışanların iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı korunmaları da bulunmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Avrupa Birliği nezdinde hazırlanan Ulusal Program gereğince, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatının, Avrupa Birliği müktesebatına uyum çalışmaları da halen İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü bünyesinde sürdürülmektedir. Bu bağlamda, 1475 sayılı İş Kanunu'nun iş sağlığı ve güvenliği ile

7/4294 -4

397

ilgili hükümlerinde değişiklikler yapan bir Kanun Tasarısı Taslağı hazırlanmıştır. Bu taslağa göre bir çerçeve tüzüğü olarak, Mesleki Sağlık ve Güvenlik Tüzüğü hazırlanmaktadır. Çerçevede tüzük, Avrupa Birliğine 89/391 sayılı çerçeve direktifi ile 80/1107-88/642 sayılı direktifleri kapsamında bulunan 25 adet direktif ile bu kapsamda olmamakla birlikte, Avrupa Birliği müktesebatı içerisinde bulunan diğer 2 adet tüzük, 7 adet direktif ve 1 adet Konsey Kararını dikkate alacak şekilde düzenlenmektedir. Halen, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından 25 adet yönetmeliğin hazırlık çalışmaları sürdürülmektedir.

Avrupa Birliğinin Helsinki zirvesinde Türkiye'ye aday ülke statüsü tanınması sonucunda, Türkiye'nin de diğer 14 aday ülke gibi Avrupa Birliğinin tüm ajanslarına katılımının sağlanması da kararlaştırılmıştır. Buna göre, Türkiye, Avrupa Birliğinin toplam 11 ajansından birisi olan "Avrupa İş Sağlığı ve Güvenliği Ajansı"na katılmak üzere, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü bünyesinde gerekli alt yapısını oluşturmuştur. Türkiye'nin ulusal merkezi olarak resmiyet kazanan İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, ulusal düzeyde elde edilecek enformasyonu koordine etmek ve Ajansa aktarmaktan sorumlu olacaktır.

Ayrıca, VIII inci Beş Yıllık Kalkınma Planında, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin geliştirilmesi, iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin ölçüm, meslek hastalıklarının meydana çıkarılması, işyeri hekimliği, danışmanlık, eğitim hizmetleri, meslek hastalıkları hastaneleri, denetim ve benzeri hizmetlerin yeniden yapılandırılması ve geliştirilmesi, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatının Avrupa Birliği ve ILO normları dikkate alınarak yenilenmesi ve sosyal tarafların da yer alacağı bir danışma (sosyal diyalog) müessesesi olarak Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Meclisinin oluşturulması öngörülmüştür.

İşyerlerinde iş kazaları, yaralanma ve hastalıkların önlenmesi amacıyla Dünya Sağlık Örgütü tarafından önerilen HESME ve Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından önerilen Safe Work Projeleri ile ilgili çalışmalar İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğümüzce başlatılmıştır. Söz konusu projeler özellikle iş kazalarının en yoğun olduğu küçük ve orta ölçekli işletmeler 2002 yılı itibariyle uygulamaya konulacak ve ülke çapında yaygınlaştırılacaktır.

Bakanlığımız İş Teftiş Kurulu Başkanlığı bünyesinde ise denetim hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve yeniden yapılandırılması çalışmaları sürdürülmektedir. Bu bağlamda, 2001 yılı içerisinde yapılacak olan kurumlar arası merkezi yerleştirme sınavı aracılığı ile istihdam edilmek üzere 100 adet teknik müfettiş yardımcısı alınması planlanmıştır. Halen, İş Teftiş Kurul Başkanlığında faal olarak görev yapan 265 adet teknik müfettiş bulunmaktadır. Dolayısıyla, alınması planlanan 100 adet teknik müfettiş yardımcısı ile denetim ağının yaygınlaştırılması öngörülmektedir. Ayrıca, denetim sisteminde, özellikle sektörler bazında, her sektörde uzmanlaşmış olan teknik müfettişler tarafından denetim yapılması yeniliği uygulamaya konulmuş durumdadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Yaşar OKUYAN
Bakan

7/4294 -5
388

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 2000 yılında yayımladığı 1990-1999 yıllarındaki iş kazaları ölüm oranlarına ilişkin istatistiki bilgiler

Tablo 1

Yıllar Ülkeler	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Türkiye	43.5	45.3	46.8	38.1	28.3	20.8	32.2	29.0	22.5	-
Avusturya	7.9	8.0	6.6	7.5	6.1	6.4	5.7	5.1	5.3	-
Belçika	5.0	7.0	-	6.5	7.0	6.0	5.4	5.5	-	-
Bulgaristan	-	-	-	-	-	-	10.4	10.0	8.6	8.3
Danimarka	3	2	2	2	3	3	3	3	3	2
İspanya	14.2	13.4	12.1	11.0	10.6	10.1	9.8	10.1	9.8	9.5
Estonya	12.1	9.2	8.3	10.8	1.2	11.6	8.1	7.7	9.3	8.5
Finlandiya	3.5	4.1	3.5	3.2	3.2	2.6	2.7	3.1	-	-
Fransa	8.4	7.4	7.1	6.0	5.6	4.9	5.3	4.8	4.5	-
Almanya	5.07	4.03	4.68	5.03	4.63	4.24	3.96	3.68	3.42	
Yunanistan	4.6	4.8	5.2	5.3	4.4	4.8	4.4	4.0	4.1	-
Macaristan	-	-	-	-	3.79	4.67	4.08	3.93	4.31	4.06
İrlanda	-	-	-	5.6	4.2	7.3	4.2	3.5	-	4.2
İtalya	-	11	10	9	8	7	7	7	8	-
Polonya	6.5	6.5	6.0	6.1	5.7	5.5	5.7	6.0	5.5	4.5
Romanya	10	9	7	8	7	7	8	8	8	7
İngiltere	1.6	1.4	1.3	1.2	1.0	1.1	0.9	0.9	0.8	-
İsviçre	5.3	4.5	3.9	3.3	3.7	3.1	3.2	3.4	3.2	-
İsveç	-	-	-	2.6	6.2	2.3	2.3	2.3	1.7	-

TABLO 2

1995-2000 Yılları İş Kazası Vak'aları

Yıllar	İşkazası Vakası	İşkazası Sonucu Sürekli İşgöre.Durumunda Olanlar	İşkazası Sonucu Ölümler
1995	87.960	2.188	798
1996	86.807	2.249	1.296
1997	98.318	3.445	1.282
1998	91.895	2.677	1.094
1999	77.955	2.697	1.165
2000	74.847	2.238	1.025